ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
на Сдружение „Русенска асоциация на лица с интелектуални затруднения - БАЛИЗ” - гр. Русе
за 2024 г.

Съдържание

1. Представяне на Сдружение „Русенска асоциация на лица с интелектуални затруднения - БАЛИЗ” – гр. Русе.

- Мисия, визия и цели на организацията
- Основни направления на дейността

2. Технически отчет по дейности.

Мисията на организацията е да работи за достоен и независим живот на лицата с интелектуални затруднения и техните семейства; да се застъпва за провеждане на местна и национална политика, която да зачита правата на лицата с интелектуални проблеми; да настоява за участие на лицата с интелектуални проблеми и техните семейства във формирането, мониторинга и контрола на тези политики; да спомага за изграждане на подкрепяща среда за членовете си – лицата с интелектуални затруднения и техните семейства и пълната им интеграция в обществото;

Визия: „Свят, в който всеки човек с интелектуални увреждания има възможност да живее пълноценен живот, да развива своите способности и да участва активно в обществото”

За нас:

Русенска асоциация на лица с интелектуални затруднения - БАЛИЗ е неправителствена организация, регистрирана по Закона за юридическите лица с нестопанска цел през 2000 г. и осъществяваща дейността си в обществена полза. Членовете на организацията са лица с увреждания, техните семейства и хора и организации споделящи мисията и целите ни

Сдружение РАЛИЗ е член на Българска асоциация на лица с интелектуални затруднения и заедно с останалите членове е активен участник в социалната политика на България, насочена към подкрепа и грижа на лицата с ментални увреждания и техните семейства за достоен и качествен живот. Като част от БАЛИЗ, сдружение РАЛИЗ-БАЛИЗ членува и в Европейската асоциация на организациите на лица с интелектуални затруднения и техните семейства (InclusionEurope), на Международната федерация на родителските организации за защита човешките права на хората с интелектуални затруднения (Inclusion International) и на Европейската асоциация на доставчиците на услуги за хора с увреждания (EASPD) от 2024 година член на Европейската платформа на самозастъпниците (EPSA).

Върховни управленски органи :

- Общото събрание

членове - родители на лица с увреждания, лица с увреждания, специалисти и съмишленици

- Управителен съвет- членове 5 броя
- В сдружението членуват 118 лица – хора с увреждания, родители на деца и лица с интелектуални затруднения, специалисти, съмишленици.

Сдружение „РАЛИЗ -БАЛИЗ” притежава:

Лицензи за предоставяне на следните социални услуги, издадени от Агенция за качество на социалните услуги към Министерство на труда и социалната политика: „Информиране и консултиране”, „Застъпничество и посредничество“,“Терапия и рехабилитация“, „Обучение за придобиване на умения“, „Подкрепа за придобиване на трудови умения“, „Дневна грижа“ , „Общностна работа”.

Ключови цели на сдружението през 2024 г.:

- **Развитие на организацията**

Повишаване на капацитета на сдружението както като структура, така и като организация, представляваща родители.

- **Подкрепа за близките**

Предоставяне на експертна, финансова, консултантска и друга помощ на семейства, които се грижат за деца и млади хора с увреждания.

- **Застъпничество за политики**

Подкрепа на политики на областно и общинско ниво, насочени към откриване и развитие на социални услуги, съобразени със специфичните нужди на хората с интелектуални затруднения и техните семейства.

- **Подобрение на социланите услугите**

Реализиране на програми за повишаване на ефективността и качеството на социалните услуги, предоставяни от организацията, с цел осигуряване на достоен живот за хората с интелектуални дефицити.

- **Стратегическо партньорство**

Изграждане на устойчиви и ползотворни публично-частни и други партньорства с институции и организации, чиито дейности са свързани със социалната политика.

Отчет за дейността на сдружението по основни направления

I.Развитие на застъпничеството и самозастъпничеството на местно ниво.

През изминалия период, нашата организация, сдружение **РАЛИЗ-БАЛИЗ**, работи активно по **овластяването на хората с интелектуални затруднения** и тяхното **пълноценно включване** в обществено-политическия живот. Основна цел на нашите инициативи е да **повишим капацитета** на хората с интелектуални затруднения за участие в политики, които пряко влияят на качеството на техния живот.

Това се осъществява чрез подкрепа и развитие на ключови структури и инициативи, а именно:

- **Парламентът на самозастъпниците:** Проведохме избори и подкрепихме работата на Парламента на самозастъпниците, като осигурихме среда, в която хората с интелектуални затруднения могат да изразят своите нужди и да участват в процеса на вземане на решения.
- **Национална платформа на самозастъпниците:** Активно подпомагаме дейността на тази платформа, която служи като основен форум за дискусии, обмен на опит и формиране на единни позиции по важни за общността теми.
- **Дейности за повишаване на капацитета:** Организирахме и проведохме обучения и инициативи, насочени към развитие на уменията на самозастъпниците, за да могат те ефективно да се застъпват за своите права и да участват в обществения живот на национално и местно ниво.

Чрез тези усилия ние осигуряваме устойчивост на работата на самозастъпниците и им предоставяме възможност да се развиват, обсъждат актуални теми и да формулират своите позиции. Нашите дейности са насочени към цялата мрежа от самозастъпници в БАЛИЗ и включват също така организирането и провеждането на местни самозастъпнически инициативи

1.1. Платформа на самозастъпниците

В изпълнение на принципите на Европейската стратегия за хората с увреждания и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ), ние работим за гарантирането на правото на хората с интелектуални затруднения да изразяват мнение и да участват във вземането на решения, които ги засягат.

- *Национална платформа*: През 2015 г. е създадена първата по рода си в България Национална платформа на самозастъпниците към БАЛИЗ, в която членуват млади хора и от сдружение РАЛИЗ-БАЛИЗ. Тази неформална организация обединява хора с интелектуални затруднения и техни подкрепящи, които се застъпват за правата и равнопоставеността си.
- *Обучения и дейности*: Самозъстъпниците набират опит и трупат умения чрез участието си в срещи с политици, онлайн платформи за споделяне и дискусии по актуални теми. През 2024 г. се проведоха 4 присъствени срещи на платформата, както и 4 онлайн срещи по различни теми, в които се включиха над 164 участници, като 13 от тях са от Русе и Сливо поле.
- *Проучване на мненията*: В рамките на проект JUDY, съвместно с Inclusion International и Inclusion Europe, се проведоха **две** фокус групи с 12 самозастъпници и две фокус групи с 10 родители. Втората фокус група беше проведена онлайн със самозастъпници от цялата страна, включително от град Русе. Събраната информация беше използвана за анализ на потребностите и за изготвяне на национален доклад относно деинституционализацията и независимия живот. Този доклад беше представен на международни конференции в Глазгоу и Брюксел.
- *Местни инициативи*: Бяха осъществени 26 местни самозастъпнически инициативи с участието на 176 души с интелектуални затруднения. Самозастъпниците от Сдружение „РАЛИЗ-БАЛИЗ“ от град Русе и Сливо поле се включиха активно в тези дейности. Те организираха и проведоха информационна кампания по повод 3 декември – Международния ден на хората с увреждания, като раздадоха над 300 информационни материала в Русе и Сливо поле (училища и детски градини). Темата на кампанията беше осигуряването на достъп до общата архитектурна среда, образование, пазара на труда и информация.

1.2. Парламент на самозастъпниците към БАЛИЗ

Парламентът на самозастъпниците, създаден през 2021 г., е първият по рода си орган в България, който гарантира участието на хората с интелектуални затруднения в политическия живот. Той се състои от 25 членове, които се срещат ежемесечно, за да обсъждат важни за тях теми. Основните дейности, в които са участвали представители на сдружение РАЛИЗ-БАЛИЗ:

- *Редовни заседания*: През 2024 г. Парламентът проведе девет онлайн-заседания и едно присъствено в гр. Ловеч. В тези сесии активно участваха и депутати-самозастъпници от град Русе. Те обсъждаха важни теми като равнопоставеност, трудова заетост, лидерство и др.
- *Обучения за кандидати*: За да подкрепим подготовката на бъдещите депутати, беше разработен и проведен тримодулен курс на тема „От самозастъпник до депутат“. В него участваха самозастъпници, застъпници и професионалисти от градовете Силистра, Русе и Сливо поле, като се обсъдиха дейността на платформата, парламента и процедурите по избори.
- *Избори за нов парламент: В края на 2024 г. се проведоха избори за нов състав на Парламента. Над 400* самозастъпници от цялата страна се включиха в предизборната кампания и гласуването. Кандидати от Русе участваха в тези избори, а самозастъпници от града гласуваха, избирайки новите 25 депутати.

С тези дейности ние успешно работим за разрушаването на стереотипите и за изграждането на общество, което признава и цени приноса на хората с интелектуални затруднения.

II. Участие в национални, областни, общински съвети и работни групи

През 2024 година редовно участвахме в дискусиите, анкетите и други инициативи чрез които и подкрепяхме БАЛИЗ да ни представлява в заседанията на Националния съвет за хората с увреждания (НСХУ), на Националния съвет по въпросите на социалното включване към Министерски съвет, в Съвета за наблюдение по Закона за

хората с увреждания (ЗХУ) , в Обществения съвет в област на компетентност "Права на хората с увреждания и уязвими групи" към 48-то Народно събрание на Република България и в Работна група по разработване на Наредба за качество на социалните услуги , а също така и в обсъждане на проблемите в Методиката за планиране на соцалните услуги в изпълнение на Наредбата за планиране на социалните услуги.

На регионално ниво РАЛИЗ – БАЛИЗ е включена като член на общинската Комисия за детето и редовно участва в нейните заседания. Сдружението в началото на годината представи предложения за включване в Плана за работа на комисията и общинската програма за закрила на детето през 2024 година.На заседание, проведена през м. април 2024 година изп. директор на сдружението представи доклад на тема : „Социалната услуга като заинтересована страна в процеса на ограничаване риска и последиците от екранната зависимост при деца с увреждания"

Като доставчик на социални услуги, Сдружение „РАЛИЗ" е ангажирано с отговорно и последователно предоставяне на качествена грижа за своите клиенти. Постигаме това чрез непрекъснато усъвършенстване на управлението на човешките, финансовите и материалните ни ресурси, както и чрез стриктно спазване на всички наредби и стандарти за услугите.

III.Развитие на качествена подкрепа и услуги за лицата с интелектуални затруднения и техните семейства

За Сдружение „РАЛИЗ-БАЛИЗ" развитието на социални услуги в общността е от жизненоважно значение. Тези услуги са двигателят, който подкрепя деца и лица в неравностойно положение и техните семейства да постигнат пълноценно участие в живота. Чрез тях ние гарантираме, че децата имат достъп до достоен живот и образование, а хората с интелектуални увреждания подобряват своето качество на живот. В крайна сметка, инвестициите в тази сфера са интелигентен избор, тъй като съкращават разходите за институционална грижа и увеличават производителността на всеки отделен човек.

Организацията има дългогодишен опит в предоставянето на социални услуги, като към настоящия момент сдружението е доставчик на следните социални услуги в общността на територията на област Русе: Дневен център за деца и/или младежи с увреждания – гр.Русе с капацитет 30 места и 12 души персонал, разкрит на 08.11.2005 г. ; Дневен център за деца и младежи с увреждания – гр.Сливо поле с капацитет 20 потребители и 9 души персонал, разкрит на 08.08.2014; Общностен център за деца и семейства в община Сливо поле с капацитет 45 потребители и 14 души персонал. . Социалните услуги се предоставят на основание договори с общините Русе и Сливо поле след участие и спечелване на конкурси. Последните такива се състояха през м.октомври 2024 год. – Русе, м.август 2021 год. и м.юли 2023 година в Сливо поле, в резултат на които са сключени договори са управление на социалните услуги в общността за срок от от 2 до 5 години.

Социалните услуги се предоставят в съответствие с национални и европейски цели и приоритети, а именно: Националната програма за развитие на България 2030; Национална стратегия за дългосрочна грижа и план за действие за изпълнението 2022-2027; Национална стратегия за хората с увреждания 2021-2030; План за действие на Република България за прилагане на Конвенцията за правата нахората с увреждания ;Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България; Европейската стратегия за хората с увреждания ;Универсална декларация за правата на човека и др.

През 2024 година Дневните центрове предоставяха комплексен пакет от социални услуги, дефинирани в лицензите на организацията. Тези услуги бяха насочени към комплексна рехабилитация (медицинска, социална, педагогическа, психологическа и говорна) и включваха: Терапевтична работа и консултации; Подкрепа за родители; Обучителни програми за придобиване на жизнени умения (самообслужване, независимост, комуникация, справяне с кризи); Развиване на трудови

и социални умения чрез работни ателиета; Общностни дейности за укрепване на социалните връзки и насърчаване на активното гражданско участие.

Услугите, които се предоставяха в Общностния център за деца и семейства също имаха комплексен характер, но бяха и двустранно насочени, за да осигурят цялостна подкрепа, а именно:

- Подкрепа за родители – услуги, които бяха насочени към бъдещи и настоящи родители на деца на възраст от 0 до 7 години и включват: Консултиране (индивидуално и групово); Обучения за формиране и развитие на родителски капацитет (засилване на уменията за грижа, възпитание и ранно детско развитие);
- Подкрепа за деца в риск – услуги, които бяха насочени към деца в риск на възраст от 0 до 7 години, включително деца с увреждания. Тези деца получават: Образователна подкрепа (ранно детско развитие, подготовка за детска градина/училище); Социална подкрепа (развитие на социални умения, интеграция); Здравна подкрепа (достъп до консултации и превенция).

По-значими резултати и характеристики при предоставяне на социалните услуги през 2024 година:

Ефективността на социалните услуги постигаме чрез прилагането на структуриран и устойчив модел на работа. Този модел гарантира, че всички дейности са изцяло съобразени с индивидуалните нужди на децата, младежите и техните семейства от общността. Въпреки че процесът включва много заинтересовани страни и инвестиции, направените разходи са минимални в сравнение с обобщените дългосрочни ползи. Тези ползи обхващат: Потребителите на услугата, семействата им, специалистите, цялата общност. Повишената ефективност е резултат от следните ключови фактори:

Достъпност на услугата - Подкрепата е насочена към потребители с широк спектър от диагнози, включително: Умствена изостаналост,Аутизъм и аутистични прояви, Детска церебрална парализа (ДЦП), Епилепсия, Специфични разстройства в психичното и емоционалното развитие, деца в риск и от уязвими групи. Основните изводи за 2024 година са свързани с трайно запазване на дела на потребителите (около 90%) с умерена умствена изостаналост и ТЕЛК от 90-100% и трайно увеличаване на броят на потребителите с диагноза аутизъм (и аутистични прояви), съпътстващо хиперактивно поведение, както и тези с епилепсия и специфични разстройства. В община Сливо поле се отчита нарастване на дела на децата от 3-6 год. възраст, които вече за записани да посещават детски градини и осъзнатост от родителите им от ползата от образователната подкрепа.

Предоставяните от сдружение РАЛИЗ-БАЛИЗ социлани услуги демонстрират значителен растеж и подобряване на качеството на живот на обхванатите деца:

- Броят на обхванатите потребители е увеличен с 14%.
- Децата, ползващи услугите, са постигнали по-голяма самостоятелност в ежедневните дейности.
- Постигната е по-добра интеграция на децата в общността.
- Чрез предоставяне на широк достъп до услуги, е подобрен животът на над 100 деца с увреждания в региона.

Разнообразие от дейности за подкрепа - Сдружението предоставя богат набор от дейности, целящи развитието на самостоятелност и независимост у потребителите чрез активно включване. През 2024 г. най-висока ангажираност е регистрирана в обучителните, занимателните и рехабилитационните дейности. При функционирането на Общностния център, логопедичната и педагогическата подкрепа също привлича значителен интерес, като:

- Медицинска помощ (от сестри и акушерка) е осигурена за 45**%** от ползвателите;
- Психологическата помощ, макар и важна за всички клиенти (деца и семейства), е достигнала само до **35%** поради ограничения в наличните специалисти.

В основата на нашата работа стои личностно ориентираният подход, който води до високо качество на обучение, възпитание и подкрепа. Интервенцията се осъществява в структурирана среда и включва използването на съвременни методи и технологии: работа в малки групи, интерактивни техники, помощни технологии, специализиран софтуер и алтернативни комуникационни форми.

Максимална заетост и устойчивост на услугите-Социалните услуги на Сдружението са робитил с пълен капацитет, като Дневния център в Русе и Общностен център з адеца и семейства в Сливо поле за работили над капацитете си през целия отчетен период. Общо 102 случая са преминали през услугите през изминалата година.Тези факти са силно свидетелство за:

- Признатост и Доверие- Семействата виждат полза в предлаганите качествени услуги, което гарантира устойчивост на работата ни.
- Интерес и Ангажираност - Децата и младежите се чувстват мотивирани да участват.
- Ефективност и Резултати- Постигаме желаните резултати, като помагаме на децата да се развиват и подобряват качеството си на живот.
- Професионализъм и Репутация- Услугите ни имат добро име и се препоръчват, което доказва компетентността и отдадеността на нашия екип от специалисти.

Пълноценно участие на потребителите в живота на общността - Една от основните цели на организацията е активното приобщаване и социализация на децата, като се противодейства на социалното изключване по естествен и непринуден начин. Тези цели реализрахме през 2024 година чрез дейности като:

-Културно-Творчески Инициативи: Участие във фестивали, тържества, концерти, изложби и представления.

-Честване на национални, религиозни и лични празници.

-Интеграционни Програми: Включване в дейности по социално включване и интеграция, организирани от общността. Постиганите резултати се изразяват в:

- Разширяване на Хоризонтите, а именно опознахме по-добре света чрез визуализиране и преживяване на нови места и събития.
- Развихме умения за социално взаимодействие и общуване, което повиши увереността на деца, младежи, лица, служители.
- Обагатавхме опита си чрез различните дейности.
- Открихме нови хобита и интереси чрез културните и развлекателни дейности.

Създадени условия за насърчаване участието на потребителите в процеса на вземане на решения и избори относно грижите и развитието на социалната услуга - сформирана група по самозастъпничество от 12 младежи.

Насърчено е участието на родителите във всички етапи по предоставяне на социалните услуги и привличането им за партньори на екипа в грижата и обучението на децата им

Родителите са членове на сдружението и са основния мотор за развитието на соцалните услуги.

Чрез разнообразни форми на взаимодействие, като съвместни творчески ателиета, спортни събития и редовни родителски срещи, он-лайн платформи, ние не само задоволяваме нуждата на родителите от информация и емоционална подкрепа, но и създаваме условия за тяхното личностно развитие и изграждане на силни социални връзки. Родителите имат възможност да участват активно в планирането и осъществяването на дейностите, да споделят своя опит и да получат подкрепа от други родители и специалисти. По този начин изграждихме партньорство, основано на взаимно доверие и уважение, което допринася за цялостното развитие на децата.

През пролетта на 2024 година реализрахме проект „ Да общуваме през очите на детето" на стойност 4000,00 лв., който бе насочен към обучения на родители на деца аутисти Организирахме и проведохме двудневен тренинг за родители, специалисти и потребители на социални услуги. . Проведохме обучителна сесия на тема „Алтернативни форми за невербална комуникация", представихме добри практики от

дейността на специлистите на „РАЛИЗ-БАЛИЗ“ град Русе; представихме демонстрираните техники в практическа задача – изработване на табло с дневен режим и метода за разбиване на непозната дейност по стъпки и визуализиране

Обезпеченост със специалисти- Осигурихме специлаисти, които да работят в социланите услуги, които притежават професионлана квалификация и опит. През 2024 г. заетите лица са 32 броя лица, като 100% от тях притежават необходимото образование за заемане на длъжността. През отчетната година членовете на екипа са преминали през 2 бр. вътрешни обучения, 7 външни обучения, насочени към усъвършенстване на професионални знания и умения и 2 групови и 25 индивидуални супервизии.

Сдружението поддържа работеща организационна структура и добро ниво на управление, което също е резултат от натрупан ценен опит в управлението на социални услуги в общността. Тя се отличава с добре структуриран цикъл на планиране, изпълнение и мониторинг, като всички действия са пряко свързани с мисията на „РАЛИЗ-БАЛИЗ“ и отговарят на изискуемите стандарти за качество. Приоритетите за развитие през 2024 год. са поставени именно на тази основа. Чрез редовни обучения и обратна връзка са поддържани висока мотивация и резултатност в екипа. Нашата система за управление на изпълнението осигурява проследяване на напредъка и ранно идентифициране на проблеми. С ясни процедури и отворена комуникация гарантираме ефективно сътрудничество. Мониторингът е ключов за нашия ангажимент към непрекъснато усъвършенстване на услугите.

Нашият успех се дължи на стабилни и надеждни партньорства.

Партньорствата в социалния сектор, макар и ценни, често са свързани с предизвикателства. Различните организации имат различни начини на работа, приоритети и култури. Ето защо изграждането на успешно партньорство изисква значителни усилия за комуникация и координация.

Сдружението е установило работещ механизъм на координация между екипа на социалните услуги и представителите на ДСП. Експертите на Дирекция „СП” , експерти в дирекциите за социални дейности към община Русе подкрепят дейността ни и методически ни консултират.

Дългосрочни и активни партньорски взаимоотношения сме установили с образователни институции – детски градини , училища и Ресурсен център, други социални услуги .

С РУ „А.Кънчев” – партньорството се изразява в предоставяне на социалните слуги като база за практика и преддипломен стаж на студенти от специалности „Социални дейности” „Ерготерапия” , „Социална педагогика”. Чрез съвместната работа, опитните специалисти в социалните услуги могат да предадат на младите си колеги ценни практически умения и знания, натрупани през годините. Това позволява на новопостъпилите да се интегрират по-бързо в екипа и да започнат да предоставят качествени услуги на потребителите;

Сдружението си партнира с Българската асоциация на лица с интелектуални затруднения (БАЛИЗ), за да укрепи ролята на родителите. В резултат на общата ни работа постигнахме следните резултати:Работихме заедно, за да:

- популяризираме членството в БАЛИЗ и да насърчим повече родителите да се присъединят към нашата общност.
- подкрепяме родителите към обединяване и създване на групи за взаимна подкрепа и обмен на опит.
- чрез редовно разпростаравянаваната информация подпомогнахме родителите да се оринтират в промените на законодателството.
- стимулираме участието на семействата да участват в проекти на БАЛИЗ, които могат да подобрят качеството на живот на техните деца.
- членстото ни в БАЛИЗ и участието ни в работните групи към МТСП и др. министерства ни откри възможности да влияем върху политиките и вземането на

решения на държавно ниво, чрез изготвяне становища по важни за хората с увреждания въпроси.

- сдружение „РАЛИЗ-БАЛИЗ" има възможност да обменя опит и експертиза не само с национални, но и с европейски партньори: Университети в Белгия, Португалия, Германия, През 2024 с екипа на Дневния център в рамките на 2 последователни месеца работиха съвместно 4 студентки ерготерапевти от немски университет.

Прилагане на добри практики в услугите като: работа със система за невербална комуникация СМОГ, прилагане в практиката на текстове създадени в лесен за четене формат; ритъм терапия със специфични музикални инструменти, терапевтичните индивидуални и групови сесии с конструктор Lego като се използват специални комплекти – LegoEducation; реализране на подкрепена заетост за 4 младежи в рамките на една година, въвеждане в практиката на нови трудотерапевтични ателиета и др.
Съществена практика в центровете в Русе и Сливо поле е провеждането на преддипломен стаж на студенти от Русенски университет „А.Кънчев". За 2024 година методическа и практическа подкрепа са получили повече от 20 студенти от специалности „Социални дейности" и „Ерготерапия".

IV.Разпространение на информация

През годината текущо беше изпращана актуална информация за събития, процеси, възможности за финансиране, обмяна на добри практики и др. до БАЛИЗ , заинтересованите сдружения и лица. Информацията се разпращаше по електронен път. Следвайки целите на БАЛИЗ и в нашата организация се стремим да разработваме информационните материали в текст лесен за четене и разбиране, като по този начин осигуряваме достъп до информация и гарантирано участието на хората с интелектуални затруднения.

Дейности за популяризиране дейността на сдружението

1. Функциониране на Интернет страница на РАЛИЗ.
2.Публикуване на информация относно дейности в ДЦ в Сливо поле във Фейсбук.

Мобилизиране на ресурси

Отново през 2024 г. основен източник на финансиране са държавната субсидия чрез проект финансиран от БАЛИЗ финансираните проекти от други донори , дарения и членски внос.

ИЗГОТВИЛ:
Б.Иванова – Изп. директор РАЛИЗ - БАЛИЗ